

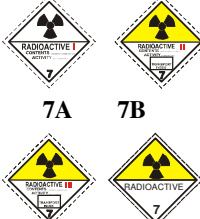

RAKSTISKĀS INSTRUKCIJAS SASKAŅĀ AR ADR

Rīcība negadījuma vai avārijas gadījumā

Pārvadājuma laikā notiekot negadījumam vai avārijai, transportlīdzekļa apkalpes locekļiem, ņemot vērā drošības un pasākumu praktiskās iespējamības apsvērumus, jāveic šādas darbības:

- ieslēgt bremžu sistēmu, apturēt dzinēja darbību un atvienot akumulatoru bateriju, izmantojot galveno slēdzi (masas slēdzi), ja tāds ir;
- izvairīties no aizdegšanās avotu lietošanas, it īpaši, nesmēķēt vai neieslēgt jebkādu elektroiekārtu;
- informēt attiecīgos glābšanas (avārijas) dienestus, sniegt tiem pēc iespējas pilnīgāku informāciju par negadījumu vai avāriju un pārvadājamām bīstamajām kravām;
- uzvilkt brīdinājuma vesti un atbilstošā veidā novietot patstāvīgi stāvošās brīdinājuma zīmes;
- pārvadājuma dokumentus glabāt vietā, kas ir viegli pieejama dienestu darbiniekiem, kuri ierodas negadījuma vietā;
- neiekāpt noplūdušajā vielā un tai nepieskarties, kā arī izvairīties no gāzu, tvaiku, dūmu un putekļu ieelpošanas, uzturēties vēja pusē;
- lietot ugunsdzēsamos aparātus nelielas/sākotnējās riepu, bremžu un motora nodalījuma aizdegšanās dzēšanai, ja to ir iespējams veikt droši;
- transportlīdzekļa apkalpes locekļiem necensties dzēst aizdegšanos kravas nodalījumos;
- lietot transportlīdzeklī atrodošos aprīkojumu, lai novērstu vielas noplūdi un ierobežotu tās nokļūšanu ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā, ja to ir iespējams veikt droši;
- attālināties no negadījuma vai avārijas vietas, ieteikt citām personām netuvoties tai un ievērot glābšanas (avārijas) dienestu sniegtos norādījumus;
- novilkt piesārņoto apģērbu un izmantotos individuālos aizsardzības līdzekļus un savākt tos drošā veidā.

Papildu norādījumi transportlīdzekļa apkopes locekļiem atkarībā no kravas bīstamības zīmes.		
Bīstamības zīme	Bīstamības apraksts	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
Sprādzienbīstamas vielas un izstrādājumi 1. 1.5. 1.6.	Iespējams masveida sprādziens; šķembu izsviešana; ievērojama siltuma starojuma izdalīšanās degšanas procesā; spožas gaismas, skaļa trokšņa vai dūmu efektu rašanās. Jūtība pret triecieniem un/vai siltuma pieplūdi.	Meklēt drošu patvērumu, bet uzturēties tālāk no logiem.
Sprādzienbīstamas vielas un izstrādājumi 1.4.	Nenožīmīga sprādziena un ugunsgrēka iespējamība.	Meklēt drošu patvērumu.
Uzliesmojošas gāzes 2.1.	Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Nosmakšanas draudi. Var izraisīt apdegumus un/vai apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.
Neuzliesmojošas, netoksiskas gāzes 2.2.	Nosmakšanas draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Var izraisīt apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.
Toksiskas gāzes 2.3.	Saindēšanās draudi. Var būt paaugstinātā spiedienā. Var izraisīt apdegumus un/vai apsaldējumus. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Lietot aizsargmasku. Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.
Uzliesmojoši šķidrumi 3.	Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt.	Meklēt drošu patvērumu. Neuzturēties zemās vietās.
Uzliesmojošas cietas vielas, pašreaģējošas vielas un cietas densibilizētas sprāgstvielas 4.1.	Ugunsbīstamība. Uzliesmojošas vai degošas vielas, var aizdegties no dzirksteles un liesmas vai siltuma ietekmē. Pašreaģējošas vielas siltuma, berzes vai trieciena ietekmē, kā arī nonākot saskarē ar citām vielām (piemēram, skābēm, smago metālu savienojumiem vai amīniem), var ķīmiski sadalīties, izdalot siltumu. Šajā procesā var izdalīties kaitīgas un uzliesmojošas gāzes vai tvaiki vai notikt pašuzliesmošana. Sakarstot, tvertnes var eksplodēt. Densibilizētu sprāgstvielu sprādziena draudi, ja tās zaudē densibilizētāju.	
Pašuzliesmojošas vielas 4.2.	Ugunsbīstamība pašuzliesmojot, ja pakas ir bojātas vai to saturs ir noplūdis. Var intensīvi reaģēt ar ūdeni.	
Vielas, kas saskarē ar ūdeni izdala uzliesmojošas gāzes 4.3.	Ugunsbīstamība un eksplozijas draudi, ja nokļūst saskarē ar ūdeni.	Noplūduša viela jāpārklāj, lai tā paliktu sausa.

Bīstamības zīmes	Bīstamības raksturojums	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
<p>Oksidējošas vielas</p> <p>5.1.</p>	<p>Nokļūstot saskarē ar uzliesmojošām vielām iespējama intensīva reakcija, aizdegšanās vai sprādziena draudi.</p>	<p>Nepieļaut sajaukšanos ar uzliesmojošām vai degošām vielām (piemēram, zāģskaidām).</p>
<p>Organiskie peroksīdi</p> <p>5.2.</p>	<p>Paaugstinātā temperatūrā, berzes vai trieciena ietekmē, kā arī nonākot saskarē ar citām vielām (piemēram, skābēm, smago metālu savienojumiem vai amīniem), var ķīmiski sadalīties, izdalot siltumu. Šajā procesā var izdalīties kaitīgas un uzliesmojošas gāzes vai tvaiki vai notikt pašuzliesmošana.</p>	<p>Nepieļaut sajaukšanos ar uzliesmojošām vai degošām vielām (piemēram, zāģskaidām).</p>
<p>Toksiskas (indīgas) vielas</p> <p>6.1.</p>	<p>Saindēšanās draudi ieelpojot, saskaroties ar ādu vai norijot. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.</p>	<p>Lietot aizsargmasku.</p>
<p>Infekciozas vielas</p> <p>6.2.</p>	<p>Inficēšanās draudi. Var izraisīt nopietnas cilvēku vai dzīvnieku saslimšanas. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.</p>	
<p>Radioaktīvie materiāli</p> <p>7A 7B 7C 7D</p>	<p>Iekšējā un ārējā radioaktīvā apstarojuma draudi.</p>	<p>Ierobežot apstarošanas laiku.</p>
<p>Skaldmateriāls</p> <p>7E</p>	<p>Kodolķēdes reakcijas iespējamība.</p>	
<p>Korozīvas vielas</p> <p>8.</p>	<p>Var izraisīt ķīmiskus apdegumus. Nokļūstot saskarē vienai ar otru, ar ūdeni vai citām vielām iespējama intensīva reakcija. Noplūdusi viela var izdalīt kodīgus tvaikus. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.</p>	
<p>Pārējās bīstamās vielas un izstrādājumi</p> <p>9.</p>	<p>Var izraisīt apdegumus. Ugunsbīstamība. Sprādziena draudi. Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.</p>	

1. *piezīme:* Bīstamām kravām ar vairākām bīstamības zīmēm, kā arī vienlaicīgi pārvadājot vairākas bīstamas kravas, jāievēro visi piemērojamie tabulas ieraksti.
2. *piezīme:* Tabulā iekļautos papildu norādījumus var pielāgot, ņemot vērā pārvadājamo bīstamo kravu klases un to pārvadāšanas līdzekļus.

Papildu norādījumi transportlīdzekļa apkalpes locekļiem atkarībā no kravas marķējuma		
Marķējums	Bīstamības raksturojums	Papildu norādījumi
(1)	(2)	(3)
 Videi bīstamas vielas	Apdraudējums tām nokļūstot ūdenstilpnēs vai kanalizācijas sistēmā.	
 Vielas paaugstinātā temperatūra	Karstums var izraisīt apdegumus.	Izvairīties no saskares ar sakarsušām transporta vienības daļām un noplūdušu vielu.

Individuālās aizsardzības un vispārējās drošības aprīkojums, kam saskaņā ar ADR 8.1.5. iedaļu jāatrodas transportlīdzeklī, lai veiktu vispārīgos un no bīstamības atkarīgos drošības pasākumus.

Transporta vienībā jāpāravadā šāds aprīkojums:

- katram atsevišķam transportlīdzeklī tā pilnai masai un riteņu diametram atbilstošs stāvbalsis;
- divas patstāvīgi stāvošas brīdinājuma zīmes;
- acu skalošanas šķidrums ^{al}; kā arī

katram transportlīdzekļa apkalpes loceklim:

- brīdinājuma veste (piemēram, kā aprakstīts standartā EN 471);
- portatīva apgaismes ierīce;
- aizsargcimdi pāris;
- acu aizsardzības līdzeklis (piemēram, aizsargbrilles).

Papildu aprīkojums atsevišķām klasēm:

- transportlīdzeklī ar kravām, kurām ir bīstamības zīmes nr. 2.3. vai 6.1., aizsargmaska ^{bl} katram transportlīdzekļa apkalpes loceklim;
- lāpsta vai liekšķere ^{cl};
- materiāls kanalizācijas atveru pārklāšanai ^{cl};
- kontainers vielas savākšanai ^{cl}.

^{al} Nav nepieciešams, ja ir bīstamības zīmes nr. 1., 1.4., 1.5., 1.6., 2.1., 2.2. un 2.3.

^{bl} Piemēram, respirators vai gāzmaska ar A1B1E1K1-P1 vai A1B2E1K1-P2 tipa kombinētu gāzes/putekļu filtru, kas ir atbilstošs standartā EN 141 aprakstītajam.

^{cl} Nepieciešams tikai šķidrām un cietām vielām ar bīstamības zīmēm nr. 3., 4.1., 4.3., 8. vai 9.